

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی
گرافیک و صفحه آرا: سعید غفوری

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۸۲۴۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی خراسان
توزیع: نشر گستر امروز

لاله زار بدون سینما هویت فرهنگی خود را از دست می دهد

گفت و گو
با محمدحسین
فرج، مدیرکل دفتر
توسعه زیرساخت و
فناوری سینمایی

فرج توضیح می دهد که سازمان سینمایی در چنین مواردی تلاش می کند راه حلی میانه ارائه دهد: «ما به مالک می گوئیم یا در همین مکان سرمایه گذاری کن و سینما را بازسازی کن، یا اگر نمی توانی، در نقطه ای دیگر از شهر، معادل ظرفیت این سالن، که مثلاً هزار تا سه هزار صندلی داشته دست کم سیصد صندلی سینمایی ایجاد کن. مالکیت آن هم برای خودت باقی می ماند؛ ما فقط می خواهیم سرمایه گذاری در حوزه سینما ادامه پیدا کند.»

او با اشاره به کمیته ای که طبق قانون مسئول بررسی تغییر کاربری سینماهای فرسوده است، می گوید: «قانون اجازه تغییر کاربری را داده، اما تصمیم گیری به عهده این کمیته است. من صراحتاً اعلام کرده ام که با تغییر کاربری مخالفم، چون این سینماها بخشی از داشته های فرهنگی شهر هستند. اگر این بناها رها شوند، فرسوده می شوند، می سوزند یا از بین می روند.»

فرج تأکید می کند که حتی در صورت ساخت مجموعه های تجاری، می توان سینما را حفظ کرد: «اگر مالک بخواهد پاساژ بسازد، می تواند بخشی از آن را به سینما اختصاص دهد. این گونه هم منبع درآمد دارد و هم سینما حفظ می شود. شهرداری هم راه هایی برای همکاری دارد، اما مشکل اینجاست که برخی مالکان حاضر نیستند وارد این مسیر شوند.»

مدیرکل دفتر توسعه زیرساخت و فناوری سینمایی در پایان به دغدغه های فرهنگی درباره خیابان لاله زار اشاره می کند و می گوید: «در جلساتی که با معماران و دلسوزان شهری داشته ایم، همیشه تأکید شده که لاله زار باید به هویت فرهنگی خود بازگردد. اگر اجازه تخریب کامل سینماها داده شود، اولین کسانی که اعتراض می کنند همین گروه ها هستند. شاید احیای کامل ممکن نباشد، اما می توان بخشی از هویت تاریخی را حفظ کرد؛ مانند سینمای آزادی که امروز فقط یک سالن از سینمای قدیمی «شهر قصه» را در خود نگه داشته، اما همان هم یادآور گذشته است.»

در نهایت، آنچه از مجموع این صحبت ها برمی آید، ضرورت توجه جدی تر مسئولان فرهنگی، شهرداری و مالکان به سرنوشت سینماهای قدیمی تهران است. حافظه تاریخی و هویت فرهنگی شهر، سرمایه ای نیست که بتوان به سادگی از کنار آن گذشت. اگر این سینماها یکی یکی در آتش فرسودگی از بین بروند، بخشی از تاریخ فرهنگی تهران نیز برای همیشه خاموش خواهد شد.

این است که چرا سینماهای قدیمی تهران به این نقطه رسیده اند و چرا احیا یا بازسازی آن ها به نتیجه نمی رسد؟ محمدحسین فرج، مدیرکل دفتر توسعه زیرساخت و فناوری سینمایی، در توضیح وضعیت سینماهای قدیمی به ویژه در خیابان لاله زار، نخست به مسئله ارزش اقتصادی زمین اشاره می کند و می گوید: «سینماهای قدیمی امروز در مناطقی قرار گرفته اند که ارزش اقتصادی بسیار بالایی دارند. کافی است قیمت هر متر زمین در خیابان لاله زار را در نظر بگیرد تا مشخص شود چرا مالکان بیشتر به منافع مادی فکر می کنند. این نگاه قابل درک است؛ آن ها مالک زمین هستند و طبیعی است که به ارزش ملک شان توجه داشته باشند. اما در مقابل، ما وظیفه داریم منافع فرهنگی را در نظر بگیریم. نمی توانیم بگوئیم چون قیمت زمین بالا رفته، پس سینما تخریب شود و به جای آن پاساژ ساخته شود.»

او در ادامه به تغییر ذائقه مخاطبان نیز اشاره می کند و توضیح می دهد که امروز کمتر کسی برای تماشای فیلم به سینماهای قدیمی این مناطق مراجعه می کند. با این حال، فرج معتقد است نمونه های موفق هم وجود داشته است: «مجموعه «چهارسو» نمونه ای بود که در همین مناطق عملکرد درستی داشت. آن ها در قالب یک مال تجاری، سینمای خود را هم راه اندازی کردند و نتیجه قابل قبولی گرفتند.»

مدیرکل دفتر توسعه زیرساخت و فناوری سینمایی درباره سینماهای تعطیل شده یا آسیب دیده ای مانند سینما ایران تأکید می کند که مشکل اصلی نبود تمایل مالکان به سرمایه گذاری جدید است. او می گوید: «در مورد سینماهایی مثل سینما ایران که متأسفانه سوخت، یا برخی سالن های دیگر، مسئله این است که مالکان حاضر نیستند دوباره سرمایه گذاری کنند و سینما را احیا کنند. برخی می خواهند تغییر کاربری بدهند. مثلاً پرونده ای در پایین میدان خراسان داریم که مالک اعلام کرده قصد دارد سینما را به فضای ورزشی تبدیل کند. سؤال اینجاست که آیا باید اجازه بدهیم یک فضای فرهنگی که بخشی از تاریخ شهر است، به کلی تغییر کاربری دهد؟»

هفته گذشته یکی از سینماهای قدیمی خیابان لاله زار تهران با نام «سینما ایران» در آتش سوخت؛ حادثه ای که بار دیگر وضعیت نگران کننده سینماهای فرسوده و رها شده پایتخت را به صدر اخبار آورد. سینماهایی که سال هاست نه بازسازی شده اند و نه تکلیف شان مشخص است و به دلیل فرسودگی، با کوچک ترین اتفاقی ممکن است دچار حادثه شوند. اگرچه آتش سوزی سینما ایران در همان روز نخست واکنش هایی را در فضای رسانه ای برانگیخت، اما این موضوع نیز خیلی زود در میان دیگر اخبار حوزه فرهنگ و هنر کمرنگ و فراموش شد؛ فراموشی ای که خود نشانه ای از وضعیت امروز سینماهای قدیمی تهران است.

سینماهایی که روزگاری بخشی جدانشدنی از حافظه تاریخی و فرهنگی شهر بودند. سالن هایی که مردم برای دیدن فیلم های روز سینما مقابل شان صف می کشیدند، قهرمانان را تشویق می کردند، برای سرنوشت شخصیت ها اشک می ریختند و تجربه ای جمعی از تماشای فیلم را زندگی می کردند. این سینماها پس از انقلاب نیز همچنان نقش فعالی در اکران آثار مهم اجتماعی ایفا کردند و سهمی جدی در شکل گیری آگاهی و درک اجتماعی مخاطبان داشتند. همچنین فیلم های دفاع مقدس، به عنوان

ژانری منحصربه فرد در سینمای ایران، در همین سالن ها دیده شدند؛ آثاری که مردم با دیدن رزمندگان احساس غرور می کردند و با روایت زخم های پس از جنگ، نوعی همدردی جمعی را تجربه می کردند.

با این حال، سال هاست که دیگر خبری از سینماهای تک سالنه یا دوسالنه ای نیست که هویت شان فقط «سینما» باشد. امروز مال های تجاری به بازیگران اصلی اکران تبدیل شده اند و در کنار آن ها، تنها چند سینما کامپلکس محدود یا سینماهای چندمنظوره در تهران فعال اند؛ مجموعه هایی که با ترکیب کاربری هایی چون گالری، کتاب فروشی، کافه و موزه توانسته اند مخاطبان خاص فرهنگ و هنر را جذب کنند. در چنین شرایطی، پرسش اصلی

تسنیم

نویسنده، تهیه کننده و کارگردان حسین قناعت

دفتر برق

بازیگران
امیرحسین رستمی
هنگامه حمیدزاده
شقایق دهقان
آناهیتا همنی
سیاوش چراغی پور
رامین ناصر نصیر
عباس مصیوب
غلام قلندری
بازیگران خردسال
هیلا کردبچه
رایان سرلک